

Piirivalveameti peadirektori kindralmajor Harry Heina pöördumine

Head piirivalvurid!

Sellest kevadest on Eesti Vabariik Euroopa Liidu ja NATO liige. Rahvusvahelistes piiripunktides heisatakse 1. mail Euroopa Liidu lipud ning meie, Eesti Vabariigi piir muutub Euroopa piiriks. Väliste märkidega võrreldes on aga veelgi olulisem see, et meie riigipiiri turvalisus on osa kogu Euroopa julgeolekust. Meie kogemused ja oskused, mis on omandatud siin Narva jõe ja Peipsi järve kallastel on kõrgelt hinnatud Euroopa partnerite silmis, kes kutsuvad meie eksperte nõustama liikmesriikide piirivalvureid.

Piirivalve ohvitserid, allohvitserid ja sõdurid on kogu Eesti ajaloo vältel

olnud aktiivsed ühiskonna liikmed ja julged kodanikud. Piirivalvurid on oma igapäevases tegevuses alati silmas pidanud Eesti riigi vajadusi ning koostöö erinevate ametkondadega piiriäärsetel aladel julgeoleku tagamiseks on aasta-aastalt tõhustunud. Oleme saavutanud usalduse ja austuse, kuid selleks, et säilitada kõik see hea, on vaja jätkuvalt teha rasket ja kompromissitut tööd

Eesti piiridel.

Iga areng, iga muutus keskonnas ja tingimustes nõuab ka meilt kohandumist ja muutumist. Oleme suutnud luua organisatsiooni, mis saab hästi hakkama Eesti piiride valvema ja mille tegevus on eeskujuks ka teistele. Samas on meie põhjanaabrite kogemus näidanud, et Euroopa Liidu liikmelisus toob piirivalvele juurde ülesandeid, mille teostamiseks on vaja muutuda ja areneda. Üks on aga kindel: Eesti Vabariigi piiridele jäävad ka Euroopa Liidu tingimustes Eesti piirivalve mundris mehed ja naised.

Soovin Teile kõigile jõudu ja jaksu edaspidiseks teenistuseks!

Kindralleitnant Hannu Ahoneni mälestades

Eesti piirivalve toetaja, Soome piirivalveameti peadirektor, kindralleitnant Hannu Ahonen suri 61-aastasena 4. märtsil haigushoo tagajärjel Meilahde haiglas Helsingis.

Kindral Ahonen sündis Kuusamos 18. aprillil 1942. Ta pühendas 43 aastat oma elust Soome piirivalvele, tegi auväärse teenistusliku karjääri ajateenijast peadirektoriks.

Ahonen alustas teenistust Lapimaa piirivalvepiirkonnas 1960. Lõpetas kadetikooli 1963 ja asus koolitama Lapimaa piirivalvepiirkonna jäägrikkompanii isikkoosseisu. Enne piirivalveametisse juhtivale tööle asumist teenis Ahonen piirivalvekoolis koolitusohvitserina ja Põhja-Karjala ning Kainuu piirivalvepiirkonna ülemana ja piirivolinikuna. Ta lõpetas kõrgema sõjakooli 1977. Piirivalveameti staabis teenis Ahonen piiriosakonna ülemana

ja piirivalveameti peadirektori asetäitjana. Kindral Ahonen nimetati peadirektoriks ja ülendati kindralleitnandiks 1998. aastal.

Hannu Ahonen oli juhina rahulik ja kaalutlev. Tema põhjalikkus ja otsused olid kaalukaks toeks piirivalveameti töö organiseerimisel. Kindral Ahonen juhtis piirivalveameti ajal, mil piirivalveorganisatsioon muutus täielikult seoses Nõukogude Liidu lagunemise, Balti riikide taasiseseisvumise ja Soome astumisega Euroopa Liitu. Viimasest tingituna muutus piirivalve tegevus enam rahvusvaheliseks ja Schengeni lepinguga pandi piirivalvele uued ülesanded. Uues olukorras siirdus Soome piirivalve töö raskuspunkt piirivalvekordoniitelt ja patrullimiselt piiripunktidele, kuna rahvusvaheliste kontaktide arv ja turism kasvas üha kiiremini.

Järgneb lk 2

Õnnelik kevadtalv: Tänavu on päästetud kõik hädasolijad

207 inimelu ületab mullu ja tunamullu aasta jooksul päästetute arvu

Tänavu on piirivalvurid esimese kolme kuuga päästnud merelt ja piiriveekogudelt juba 207 hättasattunud inimest. See number ületab aasta jooksul päästetute arvu möödunud ja ülemöödunud aastal. Mis aga kõige tähtsam: tänavu ei ole piirivalve vastutusalas ühtegi inimest hukkunud.

Nagu eelnevatel aastatel on ka tänavu jaanuarist aprillini tulnud päästa peamiselt jääl liigjulgeks muutunud kalamehi. Enamasti läti ja kohalikust vene rahvusest harrastuskalurite ettevaatamatuse tõttu on Peipsi piirivalvepiirkonnas läbi viidud kuus otsingu- ja päästeoperatsiooni ning turvaliselt kaldale toimetatud 150 uljaspead.

Armud pole kalaturismi harrastajad andnud ka Pärnu piirkonna piirivalvuritele – Pärnu lahe eba-kindlalt jäält töid päästjad neljal korral ära ühtekokku 35 merehätta sattunud inimest.

Suurima päästetute arvuga tööpäevaks kujunes Peipsi piirivalvuritele 3. aprill, mil üheksa tundi kestnud päästeoperatsiooni käigus toodi hõljukiga Kodavere lähedalt järvelt saja meetri laiuse lahvande tagant kaldale 144 kalastajat. Pärnu piirivalvurite ressursid ja võimekus pandi tõsiselt proovile 9. veebruaril, mil Liu majaka lähedalt lahtimurdunud ja triivima

Küllike Rooväli

Kevade hakul peab kalameestel silma peal hoidma, nagu teeb seda Peipsi piirkonna ülem mjr Mati Pokkinen paari aasta tagusel fotol.

hakanud jääpangalt päästeti 24 kalastajat.

Tänavune dramaatilisem päästeoperatsioon leidis aset jaanuari lõpus ja polnud seotud kalameestega. 24. jaanuaril päästsid Toila ja Narva-Jõesuu kordoni piirivalvurid ühisel jõul Sillamäe lähedalt neli jääpangaga avamerel triivitud last ja kaks neid päästma tõtanud, kuid ise merehätta jäänud päästeameti töötajat.

Hoolimata hädasolijate üle mitme aasta rekordiliselt suurest arvust on piirivalvurite õigeaegne ja oskuslik tegutsemine ning hädaolukordadest informatsiooni õigeaegne saabumine taganud selle, et tänavuse kevadtalve ärevamad kuud möödusid inimohvriteta. Samas teeb päästjatele endiselt muret hättasattunute ja päästetute

suur arv, mis näitab, et hoolimata piirivalve regulaarsetest hoiaustest Eesti ja Läti meedias ning kohalike omavalitsuste keeldudest leidub alati hulljulgeid, kes valmis suurt saaki jahtides kevadisel jääll oma eluga riskima.

2003. aastal viisid piirivalvurid merel ja piiriveekogudel läbi 64 otsingu- ja päästeoperatsiooni ning päästsid 111 inimest. Toona hukkus 19 inimest. Aastal 2002 teostas piirivalve 72 päästeoperatsiooni, mille käigus päästeti 196 hättasattunud isikut 177. Siis hukkus samuti 19 inimest. Aastatel 1995-2003 sattus Eestis merel ja piiriveekogudel hätta ühtekokku 1648 inimest, kellest piirivalvuritel õnnestus päästa 1486.

Urmo Kohv

Läänemeremaade illegaalse immigratsiooni vastase võitluse eksperdid kohtusid Murastes

Piirivalveamet korraldas 3.-5. märtsini Muraste piirivalvekoolis Läänemereäärsete riikide korra-kaitsesestruktuuride operatiivkomitee (OPC) illegaalse immigratsiooni ja inimkaubanduse vastase võitlusega tegelevate ekspertide töögrupi koostumise, milles osalesid üheksa riigi esindajad.

Uue ühendatud töögrupi esimesel kohtumisel arutati illegaalse immigratsiooni ja naistega kaubitsemise olukorda Läänemereäärsetes riikides möödunud aastal ning kavandati meetmeid sellevastase võitluse tõhustamiseks 2004. aastal. Kohtumise avas siseministeeriumi kantsler Märt Kraft. Üritusel osalesid 25 eksperti Saksamaalt, Taanist, Rootsist, Norrast,

Soomest, Poolast, Lätist, Leedust ja Eestist. Möödunud aastal otsustas Läänemeremaade korra-kaitsesestruktuuride operatiivkomitee ühendada inimkaubanduse vastase võitluse ja illegaalse immigratsiooni vastase võitluse töögrupid, et ühtlustada riigiti võitluse meetodikat ja põhimõtteid. Moodustatud ühise ekspertgrupi tööd juhib Saksamaa piiri-

politsei esindaja Volker Winter. Läänemereäärsete riikide korra-kaitsesestruktuure ühendav operatiivkomitee (OPC) loodi 1998. aastal riikidevahelise koostöö parandamiseks organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses. Operatiivkomitee koosneb osalevate riikide politsei, tolli ja piirivalveorganisatsioonide esindajatest.

Piirivalveülem Harry Hein viibis Lätis koostöökohtumisel

6.-7. aprillil kohtus piirivalveameti peadirektor kindralmajor Harry Hein Lätis sealsete piirivalvejuhtidega.

Piirivalvejuhtide kohtumisel arutati piirikontrolli küsimusi ühisel piiril pärast 1. maid, Euroopa Liidu

tingimustes tehtavat koostööd ja töökorraldust Valga-Valka II ja III piiripunktis. Ühtlasi tutvus Harry Hein Lätis Ventspils piirivalvepiirkonna juhtimiskeskusega ja Riias asuva Läti piirivalvestaabiga. Harry Heina võõrustasid Läti

piirivalveülem kindral Gunars Dabolins, Valmiera piirivalvepiirkonna ülem major Guntars Kamenskis ja Ventspils piirivalvepiirkonna ülem major Aleksandrs Suksins.

Lühiveerg

Piirivalveorkestri sünnipäev

19. märtsil toimus Tallinna Metodisti kirikus Eesti piirivalve orkestri tasuta sünnipäevakontsert. Eesti Vabariigi aastapäeval 24. veebruaril 1992 esimest korda üles astunud Eesti piirivalveorkester tähistas 12. aastapäeva kontserdiga, kus solesid Sinikka Holma-Peets klaveril ja Aivo Aasmaa metsasarvel. Kavas oli Anton Bruckner'i, Richard Strauss'i, Villem Kapp'i, Ülo Vinter'i, Paul Hindemith'i ja Andre Waignein'i looming. Orkestrit dirigeerisid Arvi Miido ja Margus Kasemaa.

Venemaa elaniku autost avastati piiril muldmetalle

Õöl vastu 14. aprilli pidasid piirivalvurid ja tolliametnikud Narva mnt piiripunktis kinni Venemaalt Eestisse saabunud sõiduauto, millest avastati peidetuna ligi kolm kilogrammi muldmetalle. Kell 00.45 riiki sisenenud sõiduauto Honda C-RV läbivaatusel avastasid piirivalvurid ja tollitöötajad selle juhiüksusest kaks kotikest ja parempoolsest esiuksusest 14 kotikest ühtekokku 2,9 kilogrammi arvatava muldmetalliga. Sõiduki roolis olnud St Peterburgi elanik Andrei (1966) peeti koos sõiduki ja kaubaga kinni. Juhtumi edasise menetlemisega tegeleb toll.

Piirivalvurid rahvusvahelisel mereõppusel Sarex

14.-23. aprillini osalesid piirivalvelaev Vapper, piirivalvekopter ES-PMD ja 16 piirivalvurit Taanis rahvusvahelisel mereõppusel SAREX 2004.

Bornholmi saare lähisel toimuv õppuse käigus harjutati erinevaid sõjalisi ja merepäästetööalaseid oskusi ning üksuste vahelist koostööd. Eesti piirivalvurid harjutasid NATO käsiramatute tundmist, sideprotseduure, taktikalisi harjutusi, mereotset ja -päästet ning hädasolija abistamist. Väiksemad treeningud võttis kokku 22. aprillil toimunud viietunnine merepäästeteharjutus. Lisaks harjutustele toimus õppuse käigus ka meremeeste kutsevõistlus, kus Eesti piirivalvurid katsusid jõudu teiste riikide kolleegidega. Õppuse eelnevatel päevadel 16.-18. aprillini tegid Eesti piirivalvurid visiidi Roenne sadamasse, kus kohtusid Taani kolleegidega, tutvusid nende tööga, andsid ülevaate Eesti piirivalve tegevusest ja vahetasid tööalaseid kogemusi. Õppusel osalesid veel Taani, Leedu, Läti, Poola ja Eesti mereväed.

Ebaseaduslik piiriületaja tungis piirivalvurile kallale

3. aprillil pidasid piirivalvurid Tallinna reisisadamal kinni ebaseaduslikult piiri ületanud Soome kodaniku. Kell 16.10 üritasid tugevas alkoholi joobes 1958. aastal sündinud Markku ja 1953. aastal sündinud Airi reisilaeva Rosella väljavormistamise ajal Eestisse pääseda. Kuna laeva väljavormistamise ajal sama passi kontrolli kabiini kaudu riiki sisse ei pääse, saatis piirivalvur soomlased laevale tagasi. Ametniku korraldust eirates otsustas Markku siiski omatahtsi Eestisse pääseda. Olukorda jälginud naispiirivalvur jooksis ebaseaduslikule piiriületajale järgi ning tõkestas tal edasipääsust tee. Seepeale tungis Markku piirivalvurile kallale, tekitades talle raskeid kehavigastusi. Kahe apitõtanud piirivalvuri abiga toimetati mees ja naine kainenema. Naispiirivalvurile anti kohapeal arstiabi, Soome kodanikud anti üle politseile.

Maarja Sinilaid, Tiit Leis

Kindralleitnant Hannu Ahoneni mälestades
Piiride valvamiselt rahvusvahelise koostööni

Piirivalveameti ülesanded muutusid poliifunktsionaalseks, piirivalvele anti passi kontrolli ülesanded ja isikkoosseisu pidi ümber paigutama piiripunktidesse ning sadamatesse. Soome piirivalve juhtkond pidi kindrali juhtimisel visalt võitlema vajalike lisaressursside eest situatsioonis, kus riigimajanduse olukord oli nõrgenenud.

Soome piirivalveamet toetas olulisel määral taasiseseisvunud Balti riikide, sh Eesti piirivalve arengut. Kuna Soome piirivalve valvab EL välispiiri, siis ameti juhtkonna tegevus oli tugevalt suunatud Euroopasse ja sidemete hoidmisele erinevate maade piirivalve juhtidega. Soome piirivalvest võtsid eeskujul taasiseseisvunud Balti riigid ja eriti Eesti. Suures osas ongi just kindral Ahoneni teeneks, et piirivalve riskianalüüsikeskus tegutseb piirivalveameti staabi koosseisus. Soomest on kaks piirivalveohvitseri statsionaarselt Brüsselis ja nüüd on kogu EL piiri-

valveameti asukohaks pakutud Soomet.

Kindral Ahonen tegi ära mõõtmatu töö piirivalve tegevust reguleerivate juhendmaterjalide väljatöötamisel. Ta algatas Soome ohvitseride liidus piirivalveohvitseride osakonna loomise.

Kindral Ahoneni autasutati riigi kõrgemate aumärkidega nagu Soome valge roosi rüütelkonna I klass, Soome lövi rüütelkonna I klass, sõjaväelase teenetemedal, sõjainvaliidide teeneterist, piirivalveameti teeneterist karupeatunnusega, tsiviilkaitse teenetemedal I klass, gildi teenetemedal, Soome Vabariigi teenetemärk 30 aastat riigiteenistust, ohvitseri I klassi teenetemedal I järk, Soome sõjaveteranide teenetemedal, rindeveteranide teeneterist, kadetikonna teenetemedal mõõgaga, sõjaväelase koduteenerist.

Ahoneni sai Eesti piirivalvel piirivalve teeneteristi I klassi, mälestusmedali "10 aastat

taastatud Eesti piirivalvet" ja ka piirivalve k o t k a t e e n e t e m ä r g i. Eesti riiki autasustas Ahoneni kotkaristi II klassi teenetemedaliga.

Uueks Soome piirivalveameti peadirektoriks Jaakko Smolander

Uueks Soome piirivalveameti peadirektoriks nimetas Soome Vabariigi president Tarja Halonen kontradmiraali Jaakko Smolander'i ja uueks peadirektori asetäitjaks (staabiülemaks) kolonel Jaakko Kaukanen'i. Nimetusega

seoses tõusis Kagu-Soome piirivalvepiirkonna ülemena teeninud Kaukanen, 48 aastane, kindralite hulka.

Ajalehtede Turun Sanomat, Helsingin Sanomat ja raamatu "Kuka kukin on" andmetel

Alar Sepp

Sõjalis-sportliku võistluse Talveots populaarsus aina kasvab

Põhja piirivalvepiirkond korraldas 19. märtsil Lääne-Virumaal, Rutja harjutusväljal üheksandad sõjalis-sportlikud võistlused Talveots.

Kui eelmisel aastal osales võistlusel 45 mees- ja naislahingupaari (koos püstolilaskjatega kokku üle 100 inimese) erinevatest piirivalve, politsei, kaitseväge ja kaitseväe üksustest, siis sellel aastal oli lahingupaare kokku 48. Koos teenistus-püstolist laskjatega, kes militaarkrossist osa ei võtnud, oli võistlustel osavõtnute arvust. Ilm soosis sel aastal võistlejaid, suurem lumi oli eelnevate soojade ilmadega ära sulanud. Võistlus-

avamine kell 10. Traditsiooniliselt

oli kavas militaarkross lahingpaaridele ning teenistus-püstolist Makarov kümne lasu laskmine ringmärke.

Uuema alana korraldati eelmisel aastal kavvatud laskeharjutus ühe-lasu võistlus teenistus-püstolist Makarov Põhja piirivalvepiirkonna ülemal eriauhinnale. Sel aastal sai täpseima lasu eest auhinna Malle Vooljärvi piirivalve keskkooldebaasist.

Võistlusalast teenistus-püstolist Makarov 10 lasu ringmärke võttis osa 80 laskjat. See arv on suurem kõigist eelmistel aastatel püstolilaskmisest osavõtnute arvust. Ilm soosis sel aastal võistlejaid, suurem lumi oli eelnevate soojade ilmadega ära sulanud. Võistlus-

päev oli päikesepaisteline ja ilma erilise tuuleta. Rõõmustav, et igal aastal on võistlustest osa võtnud ka entusiastlikud lapsed. Nemand said proovida kätt õhkreelvest laskmises. Võistlusalade tulemused kujunesid järgnevalt:

Lapsed, õhkrelv

I Karel Vergi 38 silmaga
II Allan Panov 37 silmaga
III Erki Külanurk 33 silmaga
Kõik lapsed olid Kunda ühisgümnaasiumist.

10 lasu ringmärke teenistus-püstolist Makarov, naised

I Viktoria Otlot põhja politseiprefektuurist 76 silmaga
II Malle Vooljärvi piirivalve

keskkooldebaasist 75 silmaga
III kpr Monika Pikkoja Põhja piirivalvepiirkonnast 74 silmaga

Mehed

I Ipn Aivo Traks kaitseväe Harju malevast 87 silmaga
II Vahur Tamuri Põhja politseiprefektuurist 87 silmaga
III nlt Rain Sepping kaitseväe Viru malevast 86 silmaga

Militaarkrossi esimene ala - automaadist laskmine 100m distantilt põlvelt asenditi viidi traditsiooniliselt läbi paralleelselt püstolist laskmisega. Lahingpaar lasi ühte rinnakujuga märklehte 20 lasu. Oma vanuseklassis parima tulemuse saanud lahingpaar sai krossirajale startida esimesena.

Järg lk 4

65 aastat tagasi mõrvati Peipsil Eesti piirivalvurid

2001. aastal ilmus Tartus Iisraeli kodaniku Jakob Kaplani memoriaalteos "Aruanne. Mõned päevad ühe Tartu juudi elus". Tartus üleskasvanud, palju käinud ja näinud (1941 juuniküüditamine, Siber, põgenemine asumiselt, kroonuteenistust 5 aastat mereväes Kroonlinnas, demobiliseerimispäeval uuesti arreteerimine ja Siber, väljasõit NSVLst Iisraeli, 1973. aastal allohvitserina rindel sõjas araablaste vastu jne) vanahärra annatab raamatust saadava tulu Eesti piirivalve toetuseks. Väga armastatud Eesti patrioodist, kelleks Jakob Kaplan kahtlemata on. (Sündisin õndsalt ajal sini-must-valge lipu all noores riigis, ülihuvitavas linnas, armastavas perekonnas...).

Selles veendumiseks piisas tema raamatuga tutvumisest ja temaga Tallinnas kohtumisest (ta käib aegajalt Eestis oma esivanemate haudadel). Aga millele on just Eesti piirivalve pälvinud härra Jakob Kaplani erilise poolehoidu? Põhjus on eriline - 17. veebruaril 1938 saatis Tartu linn viimsele teekonnale oma

ametikoostuste täitmisel Peipsi järvel mõrvatud kaks piirivalvurit - veltveebel Artur Pungas'e ja kapral Voldemar Kaio. Jakob Kaplan oli siis 1 aastane koolipoiss. Piirivalvurite

Mõrvatud piirivalvurid Peipsil.

ärasaatmine "Wanemuises", sõjaväelised auavaldused, leinarongkäik ja kogu Tartu elanikkonna kaastunne langenuile jäi oma kurbuse, siiruse ja osavõtlikkusega koolilapse hinge tänaseni. Selline südameside ongi Jakob Kaplanil Eesti piirivalvega. Aga mida teame meie traagilistest sündmustest Peipsi jääl külmal

vebruarikuul 65 aastat tagasi? Pöördume arhiivide poole.

Kolmapäeval, 9. veebruaril 1938. ajalehe "Postimees" esiküljel, juht-

kirja kohal on ära toodud traagiline sõnum - Eesti piirivalvurite tapmine Peipsil. Alapealkirjad täpsustavad: Vene piirivalve laskis maha kaks meie valvurit ja küüditimehe. Valvurid olid läinud harilikule päevasele kontrollkäigule. Venelaste väheusutavad seletused. Ka järgmistel päevadel on "Postimehe"

peateemaks piirivalvurite jõhker tapmine oma tööpostil:

Meie piirivalvurid tapeti kuulipildujatulega.

Vene mootorsaan käis 4km kaugusel Eesti territooriumil ja viis siit kaasa piirivalvurid. Tapetil 7-11 kuulihäva. Juurdluskomisjon jätkas täna tööd sündmuskohal. (10.02.1938). Tapetud piirivalvurite laibad teel Tartu. Alatskiviilt saadeti nad teele suurte austusavaldustega. Venelased keeldusid lõplikult mootorsaanide jälgede uurimisest. (12.02.1938). Peipsil tapetud piirivalvurid toodi Tartu tõrvikute valguses. Teekond Kallastel Tartu kestis 9 tundi. Kõigis läbitud valdades saatsid leinarongi kaitseliitlased. Põrmud viiakse "Wanemuisesse" ja maetakse kaitseväge kalmistule. (13.02.1938). Oma lugejatele antakse piiriintsendidist informatsiooni veel 15. ja 16. veebruaril ning 17. veebruaril 1938 antakse ülevaade lõppvaatusest: Kogu Tartu leinajana piirivalvureid saatmas. Piirivalvurite matus kujunes rahva üksmeelseks austusavalduseks Peipsil langenud kodumaakait-

SPORT
SPORT
SPORT**Rein Horn on ainsa eestlasena lasknud võistlustel 600-st 600 silma!**

Rein arvab, et tõenäoliselt päästis teda ja pööras spordi juurde tagasi Nõukogude armeesse minnek.

Üks piirivalveohvitser võttis Reinuga kontakti ning kutsus ta sõjakomissariaati. Ohvitser tegi ettepaneku, et kui ta on nõus

lus sinna. Treeneriteks olid Dünamos Juhan Varbola ja Melanie Kontgar. Novembris olid Dünamo kollektiivide vahelised võistlused, millest võtsid osa ka piirivalvurid. Rein võitis need võistlused ära ja talle anti järgmine vabastus: mida tugevam oled, seda vähem pead

NSVL juuniorite meistrivõistlused 1968 aastal.

minema sõjaväkke varem, siis kirjutagu avaldus, saab kodu lähedale. Oli ju suur vahe, kas teenida kodus või Vaikse ookeani ääres. 18aastasele Reinule oli see kui taevamanna ja tundus täiesti uskumatuna.

Esimese treeneri käe all treenis Rein kuni 1967. aastani, järgnes teenistus piirivalvevägedes. Seal olid juba levinud kuuldused Reinust, kui esimese järgu laskurist.

Ajateenistuses oli Rein kolm ja pool kuud õppepunktis, siis määrati ta paariks nädalaks kuulipilduriks, hiljem oli ta kuni 1968. aasta jaanuarini Klooga kordonis. Edasi kulges teenistus Tallinna Järve garnisoni spordirühmas.

Ajateenistusse asudes läks Rein Dünamo alla, kuna piirivalve kuu-

kohal viibima. Dünamo liikmeks oli 20 kopikat aastas.

Esimene suur võit

1967. aastal oli Rein ära võitnud kehakultuurikollektiivide vahelised võistlused, sh ka võistkondlikult. Väga tugevad olid ka vangivalvurid ja politseinikud, kuid suurema osa võistlusi võitsid siiski piirivalvurid. 1968. aasta sügisel pääses Rein juba Eesti koondises võistleva Balti matshile, kust võtsid osa Leningrad, Läti ja Leedu. Sellel võistlusel tegi Rein oma esimese Eesti rekordi sõjapärsis ja täitis meistersportlase normi. Reinu jaoks oli võit tõeline üllatus, kuna võistelda tuli väga kõvade laskuritega. Järgmise suurmeisteri normi täitmine õnnestus siiski alles 1975. aastal, sest enam ei olnud Reinu areng nii kiire ja hüppeline, kui varem.

Järgneb
Tõnu Lauter

Rahvusvaheline sõjaõigus

Okupatsiooniõigus ja okupeeritud territooriumi õiguslik seisund

Okupeeritud territooriumi politseid ei või sundida täitma käskke, mis sunniks neid otseselt vaenu-tegevuses osalema. Okupeeritud aladel jääb kehtima vana, okupatsioonieelne kriminaalõigus.

Okupatsioonivõimud võivad sellised õigusaktid tühistada või peatada, mis kujutavad ohtu okupatsioonivõimu ohutusele või kui need piiravad 1949. aasta Genfi konventsiooni sätete täitmist, mis kohustab kaitsma tsiviilisikuid sõja ajal. Uusi kriminaalsätteid võib kehtestada võimaldamaks okupatsioonivõimul täita oma kohustusi, säilitamaks territooriumil korralist valitsust ja tagamaks okupatsioonivõimude ohutust. Sellised seadused tuleb avaldada kohalikus keeles ning nende mõju ei saa olla tagasiulatuv. Elanikele ei saa süüdistust esitada tegude eest mille, need sooritasid okupatsioonile eelnenu perioodil või selle ajutise katkemise ajal välja arvatud sõjakuriteod.

Surmanuhtluse võib määrata spionaapi, okupatsioonivõimu sõjaliste rajatiste vastu sooritatud tõsiste sabotaapi aktide eest ja rahvusvaheliste kuritegude eest, mis lõppesid isikute surmaga. Asjaomased kuriteod peavad siiski olema surmanuhtlusega karistatavad okupeeritud territooriumil ka enne okupatsiooni kehtinud õiguse kohaselt.

Maksudest on okupatsiooni- võimudel õigus koguda okupeeritud territooriumil lisaks tavapärasele ka makse, tolle ning aktsiise, mis on vajalikud okupeeritud territooriumi administratsiooni ülalpidamiseks, kuid siiski mitte enam, kui see oli okupatsioonile eelnenu perioodil. Okupatsioonivõimud võivad okupeeritud territooriumil kehtestada lisaks tavapärasele maksudele ka teisi rahalisi kohustusi (*money contribution*), kuid üksnes okupatsioonijõudude või okupeeritud territooriumi administratsiooni vajadusteks.

Suur tühimik valitseb okupandi õiguste ja kohustuste osas, mis määratleks tema kohustused seoses panganduse, ka keskpanga, valuuta, riiklike rahareservide ja ärioperatsioonidega. Tavaõigusest (mitte ära segada tavaõigusega rv õiguse mõttes, so *customary law*) (*conventional law*) ei leia me selle kohta pealt mitte midagi, hoolimata sellest, et kõnealused teemad on äärmiselt olulised nii okupandile, kui ka tema vaenlastele. Mõlema 20. sajandi suursõja ajal segasid okupandid okupeeritud territooriumitel asunud keskpankade tööd. Natsi-Saksamaa läks isegi selleni välja, et asendas vajadusel keskpanga temale vajaliku institutsiooniga, mis võimaldas okupeeritud riiki senisest paremini ekspuuteerida. Erapankade puhul on aja jooksul väljakujunenud käitumispraktika, mille puhul okupatsiooni korral erapankade tegevus külmutatakse, vähemalt ajutiselt, ning samuti ka kõik hoiused ja väärtpaberite arved.

Sellel moratorium kehtestatakse selleks, et takistada kapitali väljavoolu riigist, hoidmaks ära kaost monetaarpoliitikas ning ohjeldamaks inflatsiooni. Valuutadena on kasutatud mõlema riigi vääringuid, ka paralleelselt, kusjuures okupeerija riigi keskpank on sellisel juhul määranud ametliku vahetuskursi. Ka on ajaloost näiteid, kus okupant on käible lasknud täiesti uue, spetsiaalselt okupeeritud territooriumile mõeldud valuuta.

Ka äritegevust (*business enterprises*) reguleerivad seadusesätteid me tavaõigusest (*conventional law*) ei leia. Selle tulemusena on okupandil sisuliselt vabad käed järelevalve teostamiseks ja vajadusel äritegevuse reguleerimiseks okupeeritud aladel.

Sellel tegevusvabadus sisuliselt lubab määrata äride lahtiolekuajad, mis on sobilikud või vajalikud teostamiseks edukat okupat-

sioonipoliitikat. Äritegevus, mis kahjustab okupandi või okupatsioonivõimude huve, reeglina lõpetatakse ja keelustatakse.

Okupeeritud territooriumil või riigis on ilmselgelt võimatu teostada aktiivset väliskaubandust, vähemalt mitte legaalsel teel, ning firmad, kelledele see oli siiani põhittegevusala peavad, kas ümber profileeruma või viima sellise tegevuse üle oma filiaalidesse teistes riikides. Arvestades tänapäevast üldist globaliseerumist ei ole selline praktika kindlasti võimatu.

Okupatsioonivõimud võivad sundida tööle meditsiinipersonali ning rekvireerida okupatsioonijõudude ja administratsiooni meditsiini-asutusi, transporti ja materjale. Seda siiski vaid juhul, kui jätkuvalt on täidetud tsiviilelanikkonna vajadused.

Okupeeritud alade elanikkonnale on vaja tagada piisav meditsiiniline teenindamine. Vajadusel on okupatsioonivõimud kohustatud kohale toimetama piisavad toiduaineted ja esmatarbehavendite ning meditsiinitarvete laod.

Okupeerija ei ole õigust sundvõõrandada (konfiskeerida) eraisikute varandust muidu, kui ainult vastava tasu eest, mis võimaluse korral makstakse sularahas. Kui see ei ole võimalik, siis antakse omanikule vastav kviitung ja tasu makstakse välja esimesel võimalusel. Küll võib aga okupeerija okupeeritaval territooriumil asuvat liikuvat varandust (vallasvara), mis otseselt teenib sõja eesmärges, ilma kahjutasu maksmata sõjasaagiks kuulutada ja konfiskeerida. Liikumatu varanduse (kinnisomandi) suhtes omab okupeerija ainult kasutamiseõigust. Vastavalt Haagi Konventsiooni artiklile nr 56, 14. maist 1954. aastast ei kuulu sõjasaagi alla usukultuse, heategevuse, õppe, teaduse ja kunsti arendamiseks mõeldud ehitised.

Järgneb
Tarmo Ränisoo

Sõjalis-sportliku võistluse Talveots populaarsus aina kasvab

Järgnesid väiksemate laskmistulemustega lahingpaarid, kusjuures iga vähem saavu-tatud silm tähendas stardijoonel 15 sekundit viivitust.

Start anti kell 14. Rajale minevate paaride rivi oli pikk ja võistlejatel tuli oma stardiaega oodates kannatust varuda. Üksteisel püüti naljadega valmisolekut üleval

hoida. Kõrvaltvaataja jaoks oli starti ootavad järjekorras seisjad üks omapärane seltskond. Võistlejate seas valitses pinevus, aga samas oli tunda ka üksikeid toetavat meeleolu. 3km pikkune krossirada oli võistlejate sõnul üsna raske, kohati porine ja kohati jäine. Veelgi andis juurde üle liivavallide jooksmine. Joosta tuli meestel 6km ja naistel 3km. Kui

3xAare Torm

esimene ring joosti küllaltki heade aegadega, siis teise ringi lõpetasid osad paarid lausa kõndides, et siis finišis kurnatult maha langeda. Militaarkrossi lõpptulemused kujunesid:

Meeste vanem vanusegrupp

I kolln Artur Tigani Scoutspataljonist ja kpt Matti Kanep piirivalve spordi keskklubist

II vbl Meelis Saar ja ltn Uno Tall-

meister piirivalvetegevuste üksikdivisjonist

III Anti Ehatamm ja Vello Einland kaitseliidu Harju malevast

Meeste noorem vanusegrupp

I kpt Hando Tõevere ja kpt Gun-

nar Havi Scoutspataljonist

II nlt Steven Linkov ja staabi-

veebel Meelis Piirsalu Scoutspataljonist

III vsrs Imre Tiidemann ja ltn

Toomas Unt Põhja piirivalvepiirkonnast

Naiste vanem vanusegrupp

I mjr Merike Johanson ja nrs Lea Vene kaitseväge logistikakes-

kusest

Naiste noorem vanusegrupp

I nrs Meeli Kass ja nrs Annika Pang Valga piirivalvepiirkonnast

II Miina Lillepruun ja Velje

Põlvoja kaitseliidu Harju malevast

III rms Haldi Tuvi ja kpr Eve Koorts Scoutspataljonist

Järgmisel aastal tähistab Talveots esimest juubelit. Selleks on piirkonnal plaanis välja töötada võistluse logo ja rinnamärk. Uusi mõtteid on mõlgutatud ka võistluse korraldamise osas, aga siin on aega mõelda, kuidas jätkata.

Nvbl Maarja Sinilaid